Leto LXXV., št. 191 Spedizione in abbonamento postale, Poštnina plačana v gotovini. Ljubljana, ponedeljek 23. avgusta 1943 Cena 50 cent.

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIJEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izhaja vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 11.— lir.
IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase za Kraljevino Italijo in inozemstvo ima UNIONE PUBBLICITÀ ITALIANA S. A., MILANO
Račun pri poštno čekovnem zavodu Ljubljana štev. 10-351
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITÀ ITALIANA S. A., MILANO.

Uspehi letalskega orožja

Sovražni rušilec in parnik velike tonaže potopljena — V dveh dneh sestreljenih 49 nasprotniških letal

Vrhovno poveljništvo. Vojno poročilo št. 1183:

Na širokem morju ob vzhodni obali Sicilije je podmornica pod poveljstvom poročnika bojnega broda Alberta Donata iz Spezie potopila sovražni rušilec.

Skupine štirimotornikov v spremstvu mnogih lovcev so včeraj bombardirale razne kraje v pokrajinah Neapelj in Avellino ter mesto Benevent, kjer je povzročena škoda ogromna. Področje pri Paoli (Cosenza) je zadelo nekoliko bomb iz letal in od pomorskega topništva.

Italijanski in nemški lovci so povsod prestregli sovražne oddelke ter so zbili 17 letal v pokrajini Neapelj-Salerno. 4 v okolici Avellina, nadaljnje 4 pa so pokončale protiletalske baterije; eno izmed teh letal se je zrušilo v bližini Misolungija (Grčija). S podjetij zadnjih dveh dni se nista vrnili dve naši letali.

V zraku nad Nisido je pomorski izvidnik. Ti so ga napadli ameriški dvomotorniki, sestrelili enega napadalca.

*

Doslej ugotovljene žrtve pri sovražnem poletu nad Benevent, ki ga omenja današnje vojno poročilo, znašajo 70 mrtvih in 203 ranjene.

General **Ambrosio.**

★

Vrhovno poveljništvo. — Vojno poročilo št. 1184:

Na pomolih Bizerte so včeraj naši bombniki učinkovito napadali pomorske cilje. Ob tuniški obali je bil potopljen parnik velike tonaže, ki ga je napadlo torpedno letalo pod poveljstvom poročnika Bertuzzija Irneria iz Riminija.

Oddelki štirimotornih letal so včeraj v spremstvu lovcev ponovili polete nad Neapelj in kraje na deželi: ko so jih prestregli lovci 3. jate in 22. skupine, so izgubili v ponovnih silovitih spopadih 12 letal, med tem ko je 10 drugih letal sestrelilo nemško lovsko letalstvo, eno letalo pa se je zrušilo v okolici Torre del Greco, kjer ga je zadelo protiletalsko topništvo.

General **Ambrosio.**

Odpor Italije — razočaranje za sovražnika

Carigrad, 22. avg. s. List »Džumhuriet« podčrtava v članku o Italiji, kako so bili »zavezniki« iznenadeni in razočarani zaradi italijanskega odpor, kajti mislili so, da bo obenem s fašizmom padla tudi Italija. Pisec ugotavlja, da hočejo Italijani predvsem braniti čast države.

„Pekel pri Catanii"

Lizbona, 21. avg. s. Neki ameriški ujetnik je pripovedoval o peklu pri Catanji. Rekel je, da so bili napadi angleških bataljonov več dni brez uspeha. Vsakikrat, ko so angleški bataljoni napadli, so čete Osi nudile trd odpor. V zadnjih dneh so Angleži utrpeli zelo hude izgube. Reke angleške krvi so bile prelite. Italijanske in nemške čete so neprestano varale angleško poveljništvo glede obsega svojih sil.

Rim — odprto mesto

Rim, 22. avg. s. V prvih urah v noči na 20. t. m. so sovražna letala preletela Rim in metala letake in svetlobne rakete v svrho fotografiranja. Rimsko prebivalstvo je lahko ugotovilo, da se protiletalska obramba ni udejstvovala in da se tudi niso uporabljali reflektorji, niti niso nočni lovci intervenirali. Prebivalstvo se je prepričalo, da je bil to del ukrepov, ki se izvajajo za uresničenje ukrepov po poročilu dne 14. avgusta, s katerim je bil Rim proglašen za odprto mesto.

Zavrnjeni sovjetski napadi

Globok vdor v sovražne črte na srednjem odseku — V dveh dneh uničenih 420 sovražnih tankov

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 21. avg. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na fronti ob Miusu so boljševiki včeraj nadaljevali svoje napade z močno podporo bojnih letalcev. Naše čete so v ogorčenih borbah iz bližine zavrnile naval boljševikov, obkolile skupino 21 oklopnih voz, ki je prodrla, ter jo uničile.

Na bojišču pri Harjkovu se nadaljuje sovjetski pritisk na naše postojanke z zelo močnimi silami. Poskusi obkoljene bojne skupine, da bi se rešila oklepa, se je izjalovil.

Zapadno od Orla in južnozapadno od Vjazme so bili zavrnjeni krajevni sunki sovražnika. Oklopni grenadirji so vdrli globoko v sovražnikova izhodišča in jih razbili. Včeraj je bilo na vzhodni fronti uničenih 266 oklopnih voz.

Bojna in strmoglavna letala so pretežno v južnem in srednjem odseku vzhodne fronte napadala pehotne in oklopne oddelke sovražnika ter uničevala novo pripeljane rezerve. V letalskih bojih in po zaslugi protiletalskega topništva je bilo včeraj uničenih 85 sovjetskih letal. Finsko letalstvo je sestrelilo dne 20. avgusta 15 sovjetskih letal.

Iz oddelka bombnikov, ki je letel pod močno zaščito lovcev, so nemški lovci nad južno Italijo sestrelili 11 angleških in ameriških letal. Nad zasedenim zapadnim ozemljem in nad Atlantikom sta bili sestreljeni dve nadaljnji sovražni letali.

V težkih bojih na področju pri Orlu se je posebno odlikovala 12. protiletalska divizija.

Sobotno vojno poročilo

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 22. avg. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Ob Miusu in na področju južno in južnozapadno od Bjelgoroda se nadaljujejo močni sovjetski napadi, ki pa so se vsi zrušili z velikimi izgubami sovražnika. Zanosni protinapadi brzih oddelkov vojske in orožja SS so omogočili vdore globoko v sovjetsko zaledje.

Tudi na bojnem področju južnozapadno od Vjazme, pri Staraji Rusi in južno od Ladoškega jezera so naše čete zavrnile vse boljševiške poskuse za prodor. Včeraj je bilo na vzhodni fronti uničenih 154 sovjetskih oklopnih voz.

Letalstvo je napadalo predvsem ob Miusu in na bojišču pri Bjelgorodu sovražnikove izhodiščne postojanke, zbirališča oklopnih voz, topniške postojanke in dovozne kolone ter je uničilo samo v južnem odseku vzhodne fronte v letalskih borbah 68 sovražnih letal.

Na obalnem področju pri Neaplju so nemški lovci sestrelili iz šibkih sovražnih letalskih oddelkov 14 letal.

V času od 11. do 20. avgusta so sestrelile pomorske oborožene sile skupno s protiletalskim topništvom tovornih ladij in vojne mornarice 34 sovražnih letal.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 22. avg. s. Finski glavni stan objavlja: V zapadnem delu Aunuške ožine je bil odbit napad sovražnega oddelka. Nič pomebnega ni poročati z ostalih kopnih front.

Naše lahke pomorske sile so preteklo noč torpedirale sovražno ladjo v Finskem zalivu in so poškodovale številne druge sovražne edinice s svojim topništvom, ne da bi same imele izgube. Snoči je skušalo 12 sovražnih bombnikov napasti Helsinki. Bombniki so prišli v več valovih, toda protiletalska obramba jih je razpršila. Naše letalstvo je preteklo noč bombardiralo neki kolodvor v zaledju sovražnika. Številni zadetki so na progah in železniških napravah povzročili velike požare. Vsa naša letala so se vrnila na oporišča.

Upokojitve in premestitve prefektov

Rim, 21. avg. s. S Kr. ukazom so bile odrejene naslednje posebne spremembe med prefekti:

Upokojeni so: cav. Russo Grucroce Luigi, prefekt na razpoloženju; profesor odv. Bruno Pietro, prefekt na razpoloženju; odv. Salerno Edoardo, prefekt v Genovi; odv. Passerini Luigi, prefekt v Padovi; odv. Dollin Giovanni, prefekt v Ferrari; gr. uff. Alessandri Giambattista, prefekt V Macerati; rag. Fumei Primo, prefekt na razpoloženju;

iz zdravstvenih razlogov sta bila postavljena na razpoloženje od. Tiengo Carlo in dr. Magrini Probo;

premeščeni so: dr. Letta Guido, prefekt iz Bologne, v Genovo; dr. Trinchero Mario, prefekt iz Cremone, v Bologno; dr. Solimena Federico, prefekt na razpoloženju, v Ferraro; dr. Pallante Edoardo, prefekt iz Siene, v Pavijo; dr. Vella Vincenzo, prefekt iz Modene, v Sieno; dr. Donadu Angelo, prefekt n. r., v Pesaro; dr. De Dominicis Adolfo, prefekt n. r., v Viterbo; dr. Schiorilli-Borelli Umberto, prefekt n. r., v Cattaro; dr. Carta Mario, prefekt n. r., v Treviso; dr. Pavone Tomaso, prefekt n. r., v Trento; dr. Zingale Giuseppe, prefekt iz Matere, v Parmo; in dr. Di Castri Luciano, prefekt iz Viterba, v Modeno.

Na novo je bil imenovan dr. Grimaldi Giuseppe, dosedanji podprefekt, za prefekta v Spalato.

Delo Dopolavora v celoti obnovljeno

Rim, 21. avg. s. Izredni komisar narodne ustanove. Dopolavora je poslal komisarjem pokrajinskih Dopolavorov in pokrajinskim tajnikom okrožnico, v kateri jih vabi, naj v celoti obnovijo delovanje v Dopolavorih s tem, da ga prilagodijo trenutnim potrebam in možnostim. Vse vrste dopolavorskih organizacij morajo ostati nespremenjene. Glede upravljanja posameznih organizacij so bila izdana še posebna podrobna navodila.

Imenovanje komisarjev pri sportnih zvezah

Rim, 21. avg. s. CONI objavlja: Izredni komisar CONIja je določil za komisarje sportnih zvez naslednje delavce: za Italijansko nogometno zvezo odv. Giovanni Maura, za Italijansko teniško zvezo dr. Giorgia De Stefanija, za Italijansko veslaško zvezo dr. Massima Giovannettija, za Italijansko kolesarsko zvezo Adriana Rodonia, za Italijansko motonautično zvezo fregatnega kapitana Giovannija de Sangra, za Italijansko strelsko zvezo Roberta Cortino, za Italijansko zvezo modernega petoboja podpolkovnika Gasparria Pasto. Razen tega je določil, da se Italijanska zveza za zimske sporte razdeli v dve organizaciji in da bo smučko zvezo vodil do nadaljnjega inž. Gianni Alberdin, drsalno zvezo pa inž. Decio Trovati. Vsa ta imenovanja so začasna in bodo ostala v veljavi, dokler ne bodo po spremembah v sedanjem stanju vojne izvoljeni novi predsedniki za razne zveze.

Prisrčni odnosi med Švico in Italijo

Bern, 21. avg. s. Poročilo agencije »Stampa Media« listom v tičinskem kantonu naglaša, da so uradni odnosi med Švico in Italijo kar najbolj prisrčni. Švica je zvesta svojemu načelu nevtralnosti in lojalnosti do sosednih držav, vzela na znanje spremembo režima, ter se ni bavila z notranjimi dogodki v Italiji, v kolikor bi lahko imeli vpliv na odnose med Švico in sosedno kraljevino, kajti Švica je zvesta svojemu izročilu, da se ne vmešava v notranje stvari drugih držav.

Lepo in tolažeče je, pravi dalje poročilo, da so ti odnosi prisrčni tudi z novim režimom, ki se prizadeva, kakor prejšnji, da olajša promet med morjem in Švico, ki je življenjskega pomena za Švico, za katero je Genova edino važno pristanišče za izvažanje v tujino. Živahen odmev ima v Švici tudi teroristična kampanja sovražnika proti italijanskim mestom. Razni listi so poslali takoj topel pozdrav Milanu, nekateri listi pa so izrekli tako tople besede sočutja, kakor bi bila prizadeta švicarska mesta. »Corriere del Ticino« naglaša, da je Milan Švicarjem drago mesto in da so se v lombardski metropoli Tinčinci vedno počutili kakor doma.

Filov o bolgarski politiki

Carigrad, 22. avg. s. Posebni dopisnik lista »Tasviri Efkar« je poslal iz Sofije poročilo o razgovoru, katerega je imel z bolgarskim ministrskim predsednikom Filovom. Filov je rekel med drugim, da so vse v inozemstvu razširjene vesti o notranjem položaju Bolgarije samo propaganda. Bolgarija živi v miru in je uresničila svoje narodne ideale. V Bolgariji ni mogoče nobeno komunistično gibanje, kajti na 10 milijonov prebivalcev pride morda komaj 200 komunistov. Glede glasov o bolgarskem separatnem miru je ministrski predsednik potrdil, da Bolgarija nikoli ni na to mislila in bi to bilo v ostalem tudi izdajstvo domovine. Glede turško-bolgarskih odnosov je Filov izjavil, da Bolgarija hoče od Turčije samo prijateljstvo, ker ne stremi po turškem ozemlju, kakor tudi Turki ne stremijo po bolgarskem ozemlju.

Prepad med Anglosasi in Sovjeti

Glavni predmet razgovorov v Quebecu

Curih, 22. avg. s. Washingtonski dopisnik lista »Neue Züricher Zeitung« piše v nedeljski številki o želji, ki preveva konferenco v Quebecku, da bi se zboljšali odnosi med zavezniki in Rusijo. To željo je izrazil posebno novinar Ernest Lindeley z besedami: »Vezi med združenimi narodi so vedno rahlejše, vendar je upanje, da bo doseženo tesnejše sodelovanje, ki bo rodilo stvarne sadove.«

Nezaupljivost na obeh straneh, tako pri sovjetskih državnikih, kakor v številnih ameriških javnih krogih sloni na dogodkih, ki pripadajo že zgodovini in ki preprečujejo tesnejše sodelovanje. Omenja se v Washingtonu, da izvira sovjetska nezaupljivost do zapadnih sil na prepričanju, da washingtonska in londonska vlada ne bosta priznali ruskih zahtev. Zapadna meja, katero bi Rusija želela postaviti, naglašajo nekateri ameriški listi, je meja iz leta 1940. ter bi obsegala zapadno Ukrajino, severno Bukovino, Besarbijo, Letonsko, Litvo in Estonsko. Rusi pristajajo na neodvisno Poljsko, vendar pod pogojem, da ne bi postala člen kake državne federacije, ki bi predstavljala vojaško zaporo proti Rusiji.

Lizbona, 22. avg. s. V Quebecu so uradno javili, da se bo konferenca končala v torek. V kratkem bodo zaključni razgovori med Rooseveltom in Churchillom, Edenom in Hullom. Njih štiki, ki so se pričeli v petek zvečer, se bodo nadaljevali danes do kasne noči.

Bern, 21. avg. s. Brzojavke iz ameriškega vira v Quebecu poročajo o govoricah, da je bilo glavni predmet razgovora med Rooseveltom in Churchullom sporočilo iz Moskve, v katerem se sovjetska vlada izjavlja zadovoljno z bližnjo ofenzivo proti južni Evropi, a dodaja, da bi bilo treba še to jesen izvršiti napad v velikem slogu preko Rokavskega preliva, ker bi imel takšen napad znatnejši vojaški pomen. Izjavljajo, da priporočajo Rusi Anglosasom v tem sporočilu, naj prično operacije, ki naj bi prisilile Nemce, da umaknejo vsaj kakšnih 60 divizij z vzhodne fronte, kar bi rdeči vojski omogočilo osvojitev rodovitnega ozemlja, ki je neobhodno potrebno. To bi olajšalo prehrano Rusije, ki bi mogla razen tega doseči zmago pred koncem zime. Mnenja Angležev in Američanov so deljena, kar se tiče napada na zapadno Evropo. Zavezniki baje še niso sklenili, ali naj bi se izvršil proti koncu poletja ali pa preložil na pomlad, pri čemer bi se v vmesnem času nadaljevalo uničevanje glavnih nemških industrijskih središč. Iz Quebeca poročajo nadalje o ruski izjavi, da se boljševiki ne morejo boriti vso zimo sami, ne da bi jim pretila izguba milijonov vojakov in civilistov, kar bi jih spravilo v kritičen prehranjevalni položaj in bi še bolj zamotalo vprašanje prevozov. Poslanica iz Moskve namiguje tudi na vpliv, ki bi ga imela preložitev zavezniške ofenzive na moralo prebivalstva na ozemlju, ki ga je zasedel sovražnik. Ker tega problema ni lahko rešiti, je torej umljivo, da so razgovori v Quebecu zelo živahni.

Stalina ne zanima ničesar razen druge fronte

Rim, 21. avg. s. Glede konference v Quebecu, ki se zaključuje, navaja »Popolo di Roma« v uvodniku domneve glede sporazumov med Churchillom in Rooseveltom. Skrajna rezerviranost se vzdržuje glede teh sporazumov in zaradi tega so mnogi novinarji, ki so prišli v kanadsko mesto, iskali »motive«, da ne bi pustili svojih listov brez poročil. Po mnenju rimskega lista, je eden izmed teh motivov tako imenovani »škandal« Stalinove odsotnosti in morebitna prekinitev odnosov med Sovjeti in Angloameričani.

Vojne koalicije so vedno vsebovale v jedru usodnost jutrišnje ločitve, piše »Popolo di Roma«, toda izkušnja nas uči, da koalicije vztrajajo, dokler traja vojna. V sedanjem primeru je treba upoštevati, da je preveč neposrednih in življenjskih interesov, ki vežejo te in one v skupnem pohodu, pa naj se tesno združenje plutokratov in boljševikov zdi še tako nenaravno in politični logiki nasprotno. Stalin bi bil v veliki zadregi, če bi se konference udeležil, piše list, kajti na konferenci v Quebecu se je govorilo tudi o vojni proti Japonski, katero Angloameričani smatrajo za svojega glavnega sovražnika. Ne sme se pozabiti, da so odnosi med Rusijo in Japonsko normalni ter so se izmenjave med obema državama v zadnjem času celo znatno ojačile.

Kar zanima Stalina, je predvsem druga fronta za razbremenitev nemškega pritiska in to je dejstvo, ki ga določajo bolj vojaške zahteve, kakor navzočnost Stalina ali njegovega zastopnika v Quebecu. Glede druge fronte misli rimski list, da se lahko otvori v Franciji, bodisi zaradi spoznanja zmote angleške javnosti glede nagle odstranitve Italije iz vojne z bombardiranjem in opustitve strateškega načrta o zavzetju Evrope preko naše države, bodisi zaradi tega, ker bodo v prihodnjih operacijah v glavnem sodelovale kanadske in francoske čete. Priznanje alžirskega odbora, piše list, je nadaljnji činitelj, ki podpira to domnevo.

Ostra nasprotstva tudi med Američani samimi

Buenos Aires, 21. avg. s. Po raznih obvestilih iz Washingtona se potrjuje, da republikanska stranka, ki je gotova, da bo prišla na oblast s prihodnjimi volitvami, ne prikriva mnenja, da atlantska listina ne predstavlja nobene obvezne vrednosti za Ameriko in da sama na sebi ni imela nikoli nobenega pomena. Potrdilo o tem stališču do atlantske listine je dal volilni odbor republikancev, članov kongresa, ki je z volilnim odborom stranke same odgovoren za republikanski politični program. Predsednik tega odbora Ditter, član predstavniške zbornice, je živahno osporaval propagando washingtonskega obveščevalnega urada ob drugi obletnici podpisa atlantske listine ter je med drugim izjavil: Čista bedastoča je trditev, katero je iznesla vladna propaganda, da atlantska listina osvobaja svet pred strahom in stisko.

Nadalje se zagotavlja, da bodo republikanski člani kongresa zahtevali parlamentarno preiskavo o udejstvovanju propagandnega urada, kateremu stoji na čelu znani Elmer Davis, obdolžen, da služi volilnim interesom Roosevelta. Preiskava naj bi ugotovila, kakšne so dejanske državne funkcije tega organa.

Lizbona, 22. avg. s. Ameriška napredna stranka, ki jo vodi senator La Follette, je objavila, da ne odobrava več Rooseveltove politike, za katero je doslej glasovala. Glavni odbor stranke zatrjuje v objavljenem manifestu med drugim, da so napredne sile v Ameriki izgubile vse zaupanje v Roosevelta. Senator La Follette je osebno že nasprotoval Rooseveltovi zunanji politiki.

Naročite se na romane DOBRE KNJIGE

Ob Doncu obkoljene sovjetske skupine

Vidno pojemanje sovjetske ofenzivne sile

Berlin, 21. avg. s. V dopolnilo današnjega vojnega poročila nemških oboroženih sil javlja mednarodna obveščevalna agencija:

Čeprav so se srdite borbe nadaljevale tudi včeraj na glavnih točkah vzhodne fronte, ni vendar nobenega dvoma, da se je v raznih odsekih udarna sila boljševiških oddelkov znatno zmanjšala. To velja tako za odsek ob srednjem Doncu in bjelgorodski odsek, kakor tudi za ozemlje zapadno od Orla in vzdolž železnice Roslavelj-Moskva, oziroma Smoljensk-Vjazma, kjer je sovražnik zaposlil samo skromne sile. Menijo, piše ista agencija, da so bili sovjetski poveljniki prisiljeni k obsežni reorganizaciji svojih sil, zlasti zaradi težkih izgub, ki so jih imeli v teh dneh. Po gibanju čet v bližini sprednjih sovražnikovih črt bi bilo tudi soditi, da iščejo sovjetska poveljništva v novih odsekih, ki se doslej niso udeleževali borbe, izhodišč za nove ofenzivne akcije. Vsega tega je pričakovati za bližnje dni nove faze v tej orjaški poletni bitki. Razen značilnega defenzivnega uspeha, ki so ga nemške čete dosegle včeraj na področju ob Miusu in srednjem Doncu, navajajo tudi, da je bila znatna skupina sovjetskih sil popolnoma obkoljena, potem ko jo je koncentrični napad nemških oklopnih voz izoliral južnozapadno od Bjelgoroda v večdnevnih bitkah. Uničenje te sovjetske skupine, ki jo sestavlja glavnina treh gardnih oklopnih divizij in ene motorizirane brigade, je neizbežno, tem bolj, ker bo pomanjkanje dobav kmalu prisilila sovražnika v pegibnost.

Berlin, 21. avg. s. Po zaključku pete obrambne bitke na kubanskem predmostju naglašajo v berlinskih vojaških krogih, da so Sovjeti že v prvih štirih obrambnih bitkah v tem odseku izgubili 300.000 mož in ogromne množine vojaških potrebščin. Po peti obrambni bitki na Kubanu je število sovražnih uničenih tankov v tem odseku naraslo na nad 800.

Uspehi nemške mornarice proti sovražnemu letalstvu

Berlin, 21. avg. s. Nemška poluradna agencija obvešča, da so edinice nemške vojne mornarice in protiletalsko topništvo sestrelile 5 sovražnih letal nad zapadno evropsko obalo. Nemške mornariške sile in topništvo trgovinskih ladij so od 11. do 20. avgusta sestrelile 34 sovražnih letal. Protiletalsko topništvo nemških tovornih ladij je včeraj sestrelilo nad Egejskim morjem en angleški bombnik, ki je padel v bližini ladje.

Angleška letala potopila grško ladjo z živili

Patras, 21. avg. s. Po podatkih mednarodne obveščevalne agencije sta dva angleška lovska bombnika dne 16. t. m. zapadno od Patrasa potopila grško jadrnico, ki je prevažala živila za dva grška obalna kraja.

Najvišja odlikovanja nemških poveljnikov

Berlin, 22. avg. s. Hitler je odlikoval s hrastovim listom k viteškemu križu reda železnega križa maršala von Küchlerja, poveljnika neke skupine vojske, maršala Vusazija, poveljnika neke armade, ter generala Lindmanna, poveljnika neke armade. Doslej je bilo 275 pripadnikov nemških oboroženih sil odlikovanih s tem najvišjim odlikovanjem.

Novi japonski uspehi na Pacifiku

Udarci ameriški mornarici in aviaciji

Hankov, 22. avg. s. Poročajo, da so bila včeraj nad okrožjem Vukangkova sestreljena štiri letala. Nadaljnji Curtis so sestrelile protiletalske baterije.

Tokio, 21. avg. s. Agencija Domei doznava, da so letala japonske mornarice snoči med izvidniškim poletom nad južnim Pacifikom izsledila štiri ameriške rušilce, ki so začeli streljati na japonske postojanke na otoku La Vela. Japonska letala so rušilce napadla z bombami in letalskim orožjem in pognala sovražnika v beg.

Z japonskega oporišča na Novi Gvineji, 21. avg. s. **Oddelek 60 ameriških letal, deloma bombnikov, deloma lovcev, so prestregli japonski lovci, približno 40 km zapadno od Weweka, kamor so bili namenjeni zaradi bombardiranja ciljev na otoku. Po hudem spopadu so japonski lovci sestrelili 7 sovražnih letal, med njimi 5 bombnikov. Oddelek japonskih rušilcev, ki operira v vodah okrog otoka Vela, je napadel majhno brodovje, ki je križarila po morju pred otokom in potopil dva torpedna čolna in poškodoval še dva druga.**

Z japonskega oporišča, 21. avg. s. Letalski oddelek japonske vojske je izvedel bliskovit napad na naprej pomaknjeno ameriško letališče v Kvejlinu na Kitajskem. Med napadom je bilo izredno slabo vreme, kar je tudi pomagalo, da so bili Američani povsem presenečeni. Sovražni lovci, ki so skušali prestreči japonski oddelek, so izgubili 5 letal.

Hankov, 21. avg. s. Glavni stan japonskega ekspedicijskega zbora v osrednji Kitajski objavlja, da je japonska letalska skupina prestregla oddelek ameriških lovcev in bombnikov, ki je letela v bližini Hankova. Japonski lovci so se takoj spustili v borbo, v kateri so v hudih medsebojnih dvobojih, ki so trajali več kakor pol ure, sestrelili 3 sovražna letala, ostale sovražne skupine pa razpršili.

Sodelovanje z nacionalno Kitajsko in s Tajsko

Nanking, 22. avg. s. Minister za Veliko Azijo Kazuo Haoki, je odpotoval v Šanghaj s svojim spremstvom. Med bivanjem v kitajskem glavnem mestu se je Haoki dvakrat razgovarjal s predsednikom Vančingvejem.

Tokio, 21. avg. s. Kakor objavljajo, bo prvi minister Taja, maršal Phibum Sounggern v kratkem oficijelno obiskal Japonsko, da vrne nedavni obisk japonskega min. predsednika Toja na Tajskem, obenem pa se zahvali v imenu tajskega naroda, ker je Japonska priznala priključitev znanih 6 provinc Tajski.

S konference nemškega episkopata

Berlin, 21. avg. s. Na konferenci nemških škofov v Fuldi so obravnavali tudi vprašanje pridiganja in molitev v tujih jezikih. Sklenjeno je bilo razširiti uporabo tujih jezikov na vso Nemčijo, tako da bo inozemsko delavstvo lahko prisostvovalo službam božjim.

Naša ljudska kopališča tlakovana s — telesi kopalcev

Ljubljana, 23. avgusta.

Kdor je preživel zadnje dni v Ljubljani, bo priznal, da ne pretiravamo; kuhali in cvrli smo se v pravi tropični vročini, ki je vplivala izredno na ves način življenja meščanov. Ljubljansko podnebje ima nešteto najslabših pridevnikov in njegova slaba stran je tudi, kakor se je nekaterim zdelo v preteklem tednu, neznosna vročina, soparica, ki ti izpije ne le ves znoj, temveč tudi možgane in voljo do gibanja. V resnici je pa večina Ljubljančanov navdušena nad vročino; združuje jih vse v skupnem taboru kopalcev. Kopanje je postalo pri nas pravi kult, ki ima nedvomno največ gorečih pripadnikov. Zamerili bi se jim, če bi zabavljali nad vročino in sušo.

Suša, ki je zavladala zadnje tedne, pa v resnici že budi resne skrbi; kopalcem seveda ne. Obdelovalci vrtov se pa ozirajo s strahom na presušene grede, sa sušeči se fižol, prenaglo zoreči krompir — krompirjevka je že marsikje povsem suha —, kumare venejo, salata rumeni in zelje se je zakrknilo v rasti. Ob večerih mnogi zalivajo s takšno vnemo vrtove, kakor da ne pomislijo, kako dragocena je voda, in pritisk v vodovodnih ceveh je zlasti na robu mesta zarad prevelike porabe vode zelo slab.

Vrstili so se sami tako lepi dnevi, dakor da so bili naročeni po zamisli kopalcev; niti megle ni bilo več v zadnjih dneh. Sonce je sijalo ter pripekalo z jasnega neba ves dan; niti oblačka ni bilo na temnosinjem, skoraj južnem nebu. Dopoldne je bilo še kolikor toliko znosno, popoldne smo pa po ulicah vsi iskali sence. Opoldne so začele ulice izumirati kakor v južnih mestih, kjer zelo spoštujejo običaj opoldanskega počitka. V Ljubljani je tudi uvedeno poletno odpiranje in zapiranje trgovin in pisarn, kar zelo vpliva na življenje mesta. Toda ljudje so se navadili na opoldanski počitek tako, da mesto izumre, v prvih popoldanskih urah tudi od nedeljah. Niti v tramvaju ni več gneče, kar je res nekaj izrednega.

Sicer se pa ljudje zatekajo tudi pred vročino ne le pred dežjem na tramvaj. Zdi se, da se boje soparnih ulic, ki v njih popoldne res vprav žehti od tlaka in hiš kakor v pekovski peči. Toda tramvajski vozovi so tudi parna kopel, a zdi se, da se ljudje počutijo v njih nenavadno srečni. Tako je zdaj kopanje razširjeno tudi med vožnjo in nekateri raznašajo slavo našega tramvaja, češ da so v njem izgubili revmatizem.

Nekaj dolžne pozornosti bi bilo treba tudi posvetiti kopalcem, ki jim je bilo nebo naklonjeno tudi včeraj. Kopališča so se začela polniti že dopoldne. Na kopališču Ilirije je takšen naval, da so vstopnice navadno že do pol ene razprodane — ob delavnikih. Ob nedeljah bi pa bilo treba v Ljubljani odpreti še vsaj dva takšna kopališča, da bi lahko sprejela vse kopalce. Tudi ljudsko kopališče v Trnovem in na Prulah je zadnje čase mnogo premajhno. Včeraj je bilo vprav tlakovano s telesi kopalcev in postalo je tako tesno, da so nekateri kopalci kratkomalo ležali v plitvi strugi Kdor je zašel včeraj v to res ljudsko kopališče, se ni nič čudil, zakaj so ulice tako izumrle; tisoče kopalcev je oblegalo Ljubljanico. Menda so uživali prijetnosti kopanja in sončenja zadnjič v tem poletju. Prvi oblački so se začeli zbirati že včeraj in tlakomer je napovedoval, da bo vročega ljubljanskega poletja kmalu konec. Bliža se jesen in davi je bilo nebo že jesensko. Najbrž je tropične vročine že konec.

DNEVNE VESTI

— **Izredni komisar rimskega guvernerata.** Po ostavki rimskega guvernerja kneza Borghesa in podguvernerja dr. Karla Manna je bil imenovan za izrednega komisarja rimskega guvernarata vitez velikega križa senator dr. Rihard Motta. Novi komisar je po rodu iz Turina, kje je bil rojen 14. novembra 1878.

— **Novi komisar milanskih bolnišničnih ustanov.** Namestu Silena Fabbria je bil imenovan za komisarja milanskih bolnišničnih ustanov armadni general Avgust Grassi.

— **Kolektivna umetnostna razstava** je bila otvorjena v rimski galeriji Minima. Svoje umetnine razstavljajo likovni umetniki De Pisis, Severini, Barbieri, Mori-Christiani, Capogrossi, Omiccioli, Yandolo, Saitto in De Santis.

— **Leo Slezak — 70-letnik.** Te dni je praznoval 70-letnico rojstva znani filmski igralec in pevec Leo Slezak. Nemški časniki mu posvečajo ob življenjskem jubileju izčrpna jubilejna poročila.

— **80-letnica A. Sandrockove.** Znana komičarka in filmska igralka Adela Sandrock je praznovala te dni svojo 80-letnico. Obiskovalci filmskih predstav jo dobro poznajo. Nemško časopisje ji posveča tople jubilejne članke.

— **Z Gorenjskega.** Na Golniku je umrl monter Stanko Kastelic, ki so ga poltopali v Št. Vidu. — V Podbrezjah pa je umrl cerkovnik Ignac Zupan. Doživel je visoko starost 80 let. Prisrčne poslovilne besede mu je spregovoril na grobu kranjski župnik.

— **Spodnještajerske novice.** V zadružni register pri mariborskem sodišču je bila vnešena sledeča sprememba: »Kmetijska blagovna zadruga z omejenim jamstvom v Sv. Lenartu v Slov. gor.« se preimenuje v »Landwirtschaftliche Genossenschaft mit beschränkter Haftung, Sitz Leonhard i. d. Bücheln«. Dosedanje načelstvo je prenehalo delovati ter je bilo izvoljeno novo načelstvo z načelnikom Henrikom Sarnitzem. — Dne 21. in 22. avgusta bo v Konjicah dan krajevnih skupin. — Dne 17. avgusta je bil v Celju okrožni sestanek zastopnikov vrtnarskih društev celjskega okrožja. Predsedoval mu je major Burnik. Posamezni poročevalci so prikazali delo na področju sadjarstva in vinarstva. — Na bojišču sta padla gorski lovec Rajmund Marjan Medved iz Konjic in grenadir pri pehotnem polku Franc Luschenz iz Sv. Lovrenca na Pohorju. — Za smrtnimi poškodbami je podlegel 32-letni nameščenec Anton Kren iz Marijine ulice v Mariboru. — 28-letni električar Janez Seger iz Maribora se je po obeh rokah opekel z vrelim voskom. — Desnico si je poškodoval pri padcu s kolesa 20-letni Karol Selič iz Slivnice pri Mariboru. — S konja je padel 42-letni poljski delavec Matevž Leva iz Ruš in se pobil po obrazu. — Krava je nabodla in poškodovala 48-letno Frančiško Vesenjakovo iz Terbegovcev. 35-letni Alojz Karneša iz okolice Rogaške Slatine je dobil pri padcu s kolesa smrtne poškodbe. Umrl je v celjski bolnišnici.

— **Nad 10.000 telefonskih naročnikov v Triestu.** Po najnovejšem štetju je v Triestu nad 10.000 telefonskih abonentov, še leta 1941 jih je bilo 9506, leto pred tem 8980, leta 1938 pa 8391. V tem pogledu je Trieste v Italiji na osmem mestu, pred njim so Rim s 101.067 naročniki, Milan z 90.776 naročniki, Turin s 36.756 naročniki, Genova s 26.773 naročniki, Neapelj s 25.784 naročniki, Florenca 16.908, Bologna pa 12.148.

Pravda zaradi štirih kokoši

Ljubljana, 23. avgusta.

Odnosi v soseski so redkokdaj prisrčni. Namesto da bi si ljudje, ki jih je življenje postavilo na isti košček zemlje, pomagali in se vzajemno podpirali, se prepirajo in si nagajajo. In vendar ne bi bilo težko ustvariti medsebojnega razumevanja. Treba bi bilo le, da bi vsak spoštoval delo in zemljo svojega soseda. Koliko se greši v tem pogledu z neodpustljivo malomarnostjo.

Pogost vzrok prepirov so na primer kokoši. Nekateri sosedje so pazljivi in vedo, da žival ne loči, kje se neha meja domačega posestva. Napravi škodo, kamor koli pride. Če nimajo okoli svoje hiše toliko zemlje, da bi kokoším zadostovala na njihovih pašnih pohodih, jih ogradijo. Ker si ne želijo, da bi jim sosedove kokoši uničevale sadove njihovega dela, ne marajo delati sami enake škode. Tako bi bilo pravilno v vsakem primeru.

Mnogi sosedje niso tako občutljivi. Izpustijo živali, da gredo, kamor hočejo. Razumljivo je, da se prej ali slej izcimi prepir, sovraštvo in jeza, ki vodijo velikokrat prizadete celo na sodišče. Med sosedi se tako stvori prepad, ki razdeli vso sosesko v dva tabora. Včasih trajajo taka sovraštva več pokolenj. Izredni zunanji vplivi jih potem omilijo in spravijo s sveta. Mnogo telesnih in duševnih sil se tako izčrpa s pravdanjem, celo mnogo denarja za malenkosti, ki bi jih morali sosedje zajeziti in onemogočiti njihove škodljive učinke, čim se pojavijo.

Primer takega sovraštva je te dni obravnaval vzklicni senat okrožnega sodišča. Šlo je za vprašanje, kdo je zavdal štirim kokošim, ki jih je njihova lastnica našla na velikonočno soboto zastrupljene pred svojo hišo. Zadeva ima svojo večletno predzgodovino, sedaj pa je šla skozi obe kazenski instanci. Tožbo je izgubila stranka, ki je bila že v začetku s svojo malomarnostjo vzrok prepirom.

Nek posestnik v Dobrunjah ima blizu tožilkine hiše njivo, kjer je letos med drugim rasel oves. Tožilka je že več let puščala svojim kokošim popolno svobodo in se ni zmenila za njegove opomine, da mu živali delajo škodo. Ženski je šlo vse pri enem ušesu notri, pri drugem ven. Posestnik je nekaj časa mirno prenašal škodovanje, ker se ni maral prepirati in je vedel, da so mu tudi drugi sosedje in stanovalci iz tiste hiše nenaklonjeni. Kasneje so mu brezplodni opomini začeli presedati. Zatekel se je na občino, ki je poslala na njivo ocenjevalca. Ta je bil za tožiteljico zelo prizanesljiv in je priznal oškodovancu samo odškodnino za seme. To se je ponovilo dvakrat ali trikrat. Letos je stvar prikipela do viška.

Tik pred velikonočjo je zopet zalotil kokoši sredi svoje njive. Razjarjen zaradi sosedine malomarnosti ji je zagrozil, da se tokrat ne bo zadovoljil s posredovanjem občine, temveč bo napravil nekaj, kar jo bo bolj prizadelo. Naslednjega dne je našla tožilka vse svoje kokoši mrtve. Kakor je sama zatrjevala, so poginile, ker so pojedle zastrupljen kruh. Nekatere priče pa so povedale, da jim je kmalu po poginu kokoši izjavila, da jih je zadavil nek pes iz tamkajšnje okolice. Kruh, ki je po tožilkinem zatrjevanju usmrtil kokoši, naj bi raztrosil po svoji njivi in njenem dvorišču toženec, ki ji je tako napravil 400 do 600 lir škode. Njenemu zatrjevanju so se pridružili vsi stanovalci v isti hiši, ki so posestniku že od prej sovražni. Posestnik pa je zavračal vsak sum, da bi bil on zastrupil kokoši. Kritičnega popoldne se je res mudil na svoji njivi, ker je sejal radič. Grožnje, ki so mu jo navedli zgoraj, ni mislil izvršiti tako, temveč si je hotel tokrat poiskati pravico na sodišču.

Pred okrajnim sodiščem je bil obsojen na manjšo denarno kazen in dolžnost plačati tožilki zahtevano odškodnino. Po svojem pravnem zastopniku dr. Počku je prijavil priziv. Vzklicni senat ga je v dvomu oprostil. Tako je sodišče ne glede na vprašanje, kdo je kriv zastrupljenja kokoši, dalo tožilki edino pravilno lekcijo: ko bi bila pazila na svoje kokoši in skrbela, da ji ne bi uhajale z njenega dvorišča oziroma z njenega vrta, bi ne trpela škode.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO SLOGA Telefon 27-30

Ermete Zacconi, eden izmed največjih filmskih umetnikov v svojem najboljšem delu

DON BUONAPARTE

z Oretto Fiume, Osvaldo Valenti in Mino Doro

Film nagrajen na mednarodni razstavi v Venezii

Poleg filma še dokumentarij:

EN DAN V LJUBLJANI!

Predstave ob: 14., 16. in 18. uri

KINO UNION Telefon 22-21

Sijajna burka, ki bo izzvala burjo prisrčnega smeha

Macario

DEČKO Z ZAPADA

Tajni ljubavni sestanki s hčerko svojega dednega sovražnika. Ugrabljen od roparjev, mučen in v zadnjem hipu pomotoma rešen. Junak dneva, ki z zvijačo premaga vse nasprotnike in doseže zaželjeno spravo

Predstave: danes ob 17.30 in 19.30 uri

KINO MATICA Telefon 22-41

Ljubezenska drama slavne pevke in letalskega častnika. — Prepričljiva moderna vsebina, lepe pesmi in velike plesne revije

VELIKA LJUBEZEN

V glavnih vlogah trije ljubljenci občinstva: Zarah Leander, Viktor Staal, Paul Hörbiger

Predstave ob 16.30 in 19. uri

IZ LJUBLJANE

—lj **Nenavaden gost v Narodni tiskarni.** Davi je stavce v naši tiskarni presenetila nenavadna obiskovalka: veverica je švignila izza omar, poskočila, se povzpela na okno, pa zopet odskočila v dvorano. Očitno je bila precej presenečena tudi sama, ker je zaman iskala drevo in ker ni našla izhoda iz kraljestva črne umetnosti, kamor jo je zaneslo ponoči najbrž iz parka pred opernim gledališčem, kjer smo jo večkrat videli. Veverice v Tivoliju so čedalje bolj domače, tako da so začele prodirati tudi v samo mesto, vendar je obisk te živalce v naši tiskarni dogodek, ki zasluži tudi, da ga uvrstimo v dnevno kroniko.

—lj **Včeraj najbolj vroči letošnji dan.** Vročina je včeraj dosegla višek ter je bila v resnici tropična, kakor pravimo na drugem mestu. V Ljubljani doseže maksimalna temperatura le redko v katerem letu takšno višino. Včeraj je znašala najvišja temperatura 34.5°. Vročina se je stopnjevala v zadnjih treh dneh. V četrtek in petek je znašala maksimalna temperatura po 32°, v soboto je pa dosegla 33° in včeraj je narasla še za poldrugo stopinjo. Današnja minimalna temperatura je znašala 14.2°. Davi je bilo že precej pooblačeno, a zračni tlak je bil še sorazmerno visok ter še ni bilo povsem zanesljivo, da dobimo kmalu dež.

—lj **Ajda v cvetju.** Poletje naglo tone in hitro se bližamo jeseni. Sonce sicer še pripeka in se vozi po nebu v velikem loku, na poljih, njivah in vrtovh pa je že opaziti rahel dih jeseni. Dan za dnem se začenja pospravljanje nove vrste pridelkov. Krasen je sedaj pogled na ajdne njive. Ajda je v polnem cvetju. Po njej šumi in brenči kakor v panju. Letos je zelo lepa in bogato cveti. Povsod seveda ni tako. Kjer jo je dosegla toča, bo zelo malo zrnja. Na Ljubljanskem polju smo opazovali njive, kjer stoje samo še peclji. Nasprotno pa na južni strani, proti Barju ajda skoro ni prizadeta.

—lj **Smrtna kosa.** V Ljubljani so umrli od 13. do 19. avgusta: Balog Pavel, 64 let, zvaničnik Vis. komisariata in pevovodja, Jegličeva 10; dr. De Cecco Attilio, 32 let, šef tiskovnega urada Vis. komisariata, Miklošičeva cesta, hotel »Union«; Goli Marija, 29 let, postrežnica, Poljedelska 12 b; Hudovernik Marjeta, 51 let, zasebnica, Beljaška 22; Vidmar Anton, 77 let, posestnik, Ambrus; Šinkovec Josip, 74 let, železniški zidar v p., Hranilniška 11; Terpin Anton, 64 let, bivši veletrgovec, Vidovdanska 9; Schoss Albina, 39 let, žena elektromonterja drž. žel., Zvonarska 3; Majcen Franc, 56 let, višji kontrolor dr. žel. v p., Baragova 11; Ocepek Vida, 42 let, zasebnica, Robbova 23; Finc Marija, roj. Rojina, 74 let, užitkarica-zasebnica, Štepanjska 20; Kariž Alojzij, 64 let, narednik-vodnik v p., Vidovdanska 9; Završnik Fr., 73 let, drž. upokojenec, Ravnikarjeva 9; Klopčaver Jožica, 2 leti, hčerka brivskega mojstra, Hrenova 3; Strgulec Pavel, 45 let, ključavničarski mojster, Mariborska 67; Paljevec Karolina, roj. Ciglič, 56 let, žena uslužbenca drž. žel., Predovičeva 12; Kocmur Janez, 62 let, bivši ravnatelj OUZD, Gradišče 2; Tavčar Katarina, roj. Podpečnik, 71 let, vdova po ključavničarju, Reber 15. — V ljubljanski bolnišnici so umrli: Družinec Štefan, 38 let, zasebni uradnik, Parmova 58; Savnik Dinko, 4 leta, sin profesorja, Ob Ljubljanici 10; Beden Frančiška, 82 let, zasebnica, Zalokarjeva ulica 11; Mrzlikar Dragica, 36 let, žena tajnika Vis. komisariata, Prijateljeva 1; Presen Malvina Milena, 13 let, hči sprevodnika, Škofja 13; Koželj Anton, 2 leti, sin posestnika, Gmajna 17, obč. Krka; Ozanič Rudolf, 2 leti, Banja Loka 33 pri Kočevju; Jeriha Stane, 12 let, sin delavca, Sostro 24, obč. Dobrunje; Travnik Jožef, 23 let, delavec, Sv. Florijana 15; Zobec Ivan, 52 let, dninar, Dolenja vas 53 pri Kočevju; Hosnar Matija, 62 let, žel. zvaničnik v p., Bezenškova 27. — Pokojnikom blag spomin, žalujočim naše globoko sožalje!

—lj **Prvo grozdje v Ljubljani.** V soboto je razveselila Ljubljančane precejšnja pošiljka grozdja. Bilo je izredno sladko in okusno. Prodajali so ga po 12 lir kg. Meščani so ga hitro pokupili, čeprav je bilo v soboto še drugega sadja na prodaj. Proti večeru so gospodinje kupovale zlasti češplje.

—lj **Seznami davčnih osnov** mesarjev, klobučarjev, izdelovalcev senčnikov, krznarjev, modistovk, pekov in izdelovalcev testenin so do 3. septembra t. l. razgrnjeni v mestnem odpravništvu v III. nadstropju magistratne hiše za vodnjakom.

—lj **Vpisovanje v šolo Glasbene Matice** za novo šolsko leto 1943/44 bo od 1. do 4. sepetmbra v pisarni Glasbene Matice v Vegovi ulici. Razdelitev gojencev k posameznim učiteljem in določitev urnika bo v ponedeljek dne 6. septembra in redni pouk se bo začel v torek 7. septembra. Vsa pojasnila daje pisarna Glasbene Matice.

Notranjske novice

— **Nova maša.** V Cerknici je pel v nedeljo svojo novo mašo cerkniški rojak salezijanec Ivan Rovan. Ob prihodu v rojstno župnijo v soboto so mu priredili svečan sprejem na železniški postaji v Rakeku, kjer ga je pozdravil dr. Tome. Na Veliki šmaren je bila v cerkniški župnijski cerkvi slovesna nova maša. Slavnostno pridigo je imel dr. Tome. Na koru je pel cerkniški pevski zbor, ki ga je vodil g. Košnik. Po novi maši se je odpeljal novomašnik v številnem spremstvu v rodno vas Martinjak.

— **Zlato poroko** sta praznovala te dni v Cerknici Luka in Ana Otoničar. Slavljenca sta imela 14 otrok, od katerih jih 9 še živi. Vsi Cerkničani so se s slavljencema radovali ob njunem lepem jubileju vzglednega zakonskega sožitja.

— **V Cerknici** imajo sedaj kmetovalci mnogo dela. Voda cerkniškega jezera je odtekla, sedaj je treba pospravljati jezerino. Pri tem delu se je ponesrečil 18-letni posestnikov sin Josip Šajn. Pri padcu z voza, ki je bil naložen z jezerino, je padel na vile in se nabodel. Ponesrečenca so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Ljudsko gibanje na Spodnjem Štajerskem

V Mariboru so se poročili Josip Steifenhofer, višji narednik, in poštna nameščenka Ernestina Rochel, klepar Ferdinand Ferenc in manipulantka Josipina Spitzer, monter Konrad Kraut in kuharica Justina Peršon, strugar Albin Arbeiter in tkalka Mar. Glodež, knjigovez Fr. Ferk in tkalka Alojzija Bradač, obratni paznik Peter Požavnik in gospodinja Marija Heričko, tehnik Ivan Klasinc in zasebnica Emilija Križan, kipar Karol Ott in gospodinja Josipina Grobelnik, pomožni delavec Maks Fridel in delavka Josipina Rebernak, poslovodja Karel Puch in pomočnica Erna Assenbauer, poljski delavec Franc Subotič in zasebnica Veronika Miško.

V Ptuju sta se poročila Franc Zentrich in zasebnica Ana Vogrinec. Umrli pa so v Ptuju 46letna Ana Plemenič, 41letni Ivan Curk iz Hrastovca pri Poljčanah, 75letna Marija Toplak iz Brsta, 30letna Matilda Kovačec iz Cvetkovcev, 19letna Antonija Goričan iz Ključarovcev in 85letni Josip Toplak.

V Žalcu sta se poročila Martin Novak in Marija Uranjek iz Podloga. V Podlogu je umrla 77letna Antonija Randl. V Rogaški Slatini sta se poročila Karel Krklec iz Perneka in Amalija Ogrizek iz Cerovca. Umrl je 84letni Jurij Bele. V Teharju sta se poročila Karel Fiis in Justina Kranjc. Umrla je 33letna Frančiška Kavka iz Počovja.

Zlogovnica št. 39

ad — bor — ca — ci — či — de — di — dij — du — dus — gla — gr — ha — ho — in — in — ja — ja — jan — je — jek — lo — mi — mi — naj — ne — nec — o — o — panz — po — po — ral — re — re — ri — si — smo — smr — šim — škj — ta — to — tok — tva — u — ve — vec — vi — vi.

Iz teh zlogov sestavi 16 besed s pomenom: 1. najden otok; 2. evropska država; 3. opica; 4. kraj na Notranjskem; 5. svitek prediva; 6. človeško pleme; 7. metulj somračnik; 8. pravoslavne binkošti; 9. izraelski prerok; 10. reka v Prednji Indiji; 11. mesto ob Dravi; 12. utrjena cerkev, tudi; ime več krajev; 13. reka v Jadransko morje; 14. rimski pesnik; 15. poveljnik vojne mornarice; 16. nočna ptica.

Prvi dve črki vsake besede, v 1., 5., 7. in 8. besedi prve tri, zvrstoma brane, povedo po naše nemški citat: Der grösste Lump im ganzen Land — das ist und bleibt der Denunziant.

Rešitev zlogovnice št. 38

1.) Aluminij, 2.) Štepanja vas, 3.) Irsko, 4.) Škipetari, 5.) kljunaš, 6.) odjuga, 7.) Jeruzalem, 8.) mošcja, 9.) Slivnica, 10.) univerza, 11.) invazija, 12.) Erjavec, 13.) Dante, 14.) ikona.

Luterski ljudje. — Rožlin in Vrjanko.

SPORTNI PREGLED

Hrvatski plavalci na višku sezone

Medtem ko je v večini evropskih držav sportno udejstvovanje že močno okrnjeno, delajo na Hrvatskem s polno paro naprej. Zlasti so sedaj zelo zaposleni plavalci in plavalke, ki so te dni imeli nekaj važnih prireditev. Obenem pa se pripravljajo na važne bližnje prireditve.

V središču zanimanja je bil predvsem meddržavni ženski plavalni dvoboj Hrvatska—Slovaška, ki se je, kakor smo že sporočili, končal z zmago Hrvatic 33:32. Hrvatske plavalke so nastopile v Bratislavi zelo pogumno in so izvojevale zmago, ki se je v Zagrebu niso nadejali. Postavile so dva nova hrvatska rekorda. Korpesova je preplavala 200 m prstno v 3:16.7, Superinova pa 100 m prosto v 1:19.6. Čas Korpesove je izvrsten.

Istočasno so v Zagrebu v okviru domače prireditve nastopili skoraj vsi najboljši plavalci.

Hrvatska plavalna zveza si je zamislila to tekmovanje kot troboje med najboljšimi seniorji, juniorji in subjuniorji. Kakor vedno, je vzbujal največ pozornosti nastop Miloslavića. Mladi mož se je tudi tokrat postavil. Zmagal je v vseh petih seniorskih skupinah: ne samo v prostem plavanju, temveč tudi na 100 m prsno in 100 m hrbtno. Posamezni njegovi rezultati so bili: 100 m prosto 1:04.4, 200 m prosto 2:21.4, 400 m prosto 5:13, 100 m prsno 1:22.9, 100 m hrbtno 1:15.6. Vsa druga mesta je zasedel Vidović, vsa tretja razen enega pa Rozner. Na 100 m prosto je bil drugi Štakula.

Včerajšnjo soboto in nedeljo je bila v Zagrebu reprezentančna plavalna tekma Slovaška—Hrvatska, ki je obsegala tudi waterpolo tekmo. Prihodnjo nedeljo bodo v Zagrebu gostovali Madžari. Tekmovanje ne bo službeno, vendar pa bodo nastopili, vsaj po napovedih, najboljši Madžari: Tatos, Veghazi, Grof, Elemeri, Santmari, Kenedy itd. Troboj Švedska—Madžarska—Hrvatska, ki bo brškone letošnja največja plavalna prireditev v Evropi, bo 4. in 5. septembra v Budimpešti. Pri tem troboju pridejo Madžari in Švedi 11. in 12. septembra v Zagreb, kjer bo neuradno prvenstvo Evrope na 100, 400 in 1500 m prosto.

— **Haškova jubilejna proslava** se je začela včerajšnjo nedeljo in bo trajala ves teden. Včeraj je nastopil na nogometnem turnirju Dunajski sportni klub, prihodnjo nedeljo pa bo gostoval Ferencvaros. Obakrat sodelujejo tudi Hašk, Gradjanski in Concordia.

— **Hrvatska—Slovaška 1:1 (0:1).** Tretja nogometna tekma med vojaškima reprezentancama Hrvatska in Slovaška, ki je bila prejšnjo nedeljo v Bratislavi, se je končala neodločeno 1:1 (0:1).

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Ponedeljek, 23. avgusta: Filip Bon.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Velika ljubezen.

Kino Sloga: Don Bonaparte, En dan v Ljubljani.

Kino Union: Dečko z Zapada.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5; Deu-Klanjšček Dia, Cesta Ariele Rea 4; Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

RADIO LJUBLJANA

PONEDELJEK, 23. AVGUSTA 1943:

13.00: Napoved časa. Poročila v italijanščini. — 13.10: Poročilo Vrhovnega Poveljstva v slovenščini. — 13.12: Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Šijanec. Orkestralna glasba. — 14.00: Poročila v italijanščini. — 14.10: Orkestralno glasbo vodi dirigent Gallino. — 14.50: Pisana glasba. — 15.00: Poročila v slovenščini. — 17.00: Napoved časa. Poročila v italijanščini. — 17.15: Koncert tria »Emona«. — 17.40: Orkester vodi dirigent Segurini. — 19.00: »Govorimo italijansko«, poučuje prof. dr. Stanko Leben. — 19.30: Poročila v slovenščini. — 19.45: Koncert vodi dirigent Mario Cordone, sodeluje pianist Carlo Vidusso — I. del. — 20.30: Napoved časa. Poročila v italijanščini. — 20.50: Koncert vodi dirigent Mario Cordone, sodeluje pianist Carlo Vidusso — II. del. — 21.15: Lahka glasba. — 21.25: Orkester vodi dirigent Zeme. — 22.00: Leharjeva glasba. — 22.35: Znani valčki. — 22.45—23.30: Orkester Cetra vodi dirigent Barzizza. — V odmoru (23.00): Poročila v italijanščini.

TOREK, 24. AVGUSTA 1943:

7.30: Slovenska glasba. — 8.00: Napoved časa. Poročila v italijanščini. — 12.20: Plošče. — 12.30: Poročila v slovenščini. — 12.45: Lahka glasba. — 13.00: Napoved časa. Poročila v italijanščini. — 13.10: Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih sil v slovenščini. — 13.20: Orkester vodi dirigent Gallino. — 13.45: Pisana glasba. — 14.00: Poročila v italijanščini. — 14.10: Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Šijanec. Pisana glasba. — 15.00: Poročila v slovenščini. — 17.00: Napoved časa. Poročila v italijanščini. — 17.15: Koncert Adamičevega orkestra. — 17.45: Pisana glasba. — 19.30: Poročila v slovenščini. — 19.55: Izbor napevov iz operet. Orkester vodi dirigent Gallino. — 20.30: Napoved časa. Poročila v italijaiščini. — 20.50: Koncert Malega orkestra, vodi Stane Lesjak. — 21.30: Orkester Cetra vodi dirigent Barzizza. — 22.00: Pisana glasba. — 22.10: Willy Ferrero na ploščah. — 22.45—23.30: Orkester vodi dirigent Petralia. V odmoru (23.00): Poročila v italijanščini.

MALI OGLASI

ŽAGANJE prodam. — Parna žaga Šuštar, Dolenjska cesta št. 12.

P. G. Wodehouse: 57

MALA PEPITA

Ko sem dohitel Audreyo, se ji je na obrazu še zrcalilo presenečenje nad mojim vedenjem.

»Zelo se vam mudi, kakor vidim.«

Nisem ji odgovoril; ona po svoji strani pa menda tudi ni pričakovala odgovora.

Molče sva stopala proti hiši; kar tesno mi je bilo od molka. Moč njene osebnosti je začenjala podirati moje obrambne črte, ki sem že tako in tako dvomil, da bi mogle trajno kljubovati pritisku.

»Nekaj vas skrbi, Peter, jelite?« je vprašala čez čas.

»Ne,« sem odgovoril. »Zakaj?«

»Tako; bala sem se, da vas nekaj skrbi.«

Jeza me je obhajala na samega sebe. V vsej tej reči sem ravnal tako neumno, da bolj ni bilo moči. Namesto da sem vztrajal v svojem bedastem molku, bi bil moral z lahkotno zgovornostjo poslovnega človeka živahno kramljati o tem in onem. Nič čudnega, da je Smooth Sam Fisher delal z menoj kakor z otrokom: ves moj nastop je bil podoben nastopu čemernega učenca.

A molk je postajal čedalje bolj moreč.

»Hudimana! Toliko, da bi se tudi najbolj neozdravljivi nespečnež že po prvem požirku pogreznil v sladko spanje, preden bi utegnil reči ‚Lahko noč'. Pijačica je preskušena. In vse to je bilo zaman! Nu prav, nu prav.«

Obrnil se je proti vratom; preden pa je odšel, je še vprašal:

»Ali hočete, da pustim luč prižgano, ali naj jo utrnem?«

»Pustite jo, naj gori, hvala. V temi bi utegnil zaspati.«

»Vi! Ne, vi pa že ne; in če bi tudi zaspali, bi me v sanjah videli, kako se vračam, in bi se zbudili. So trenutki, mladi človek, ko malo manjka, pa bi rajši pustil vse skupaj in šel in se oprijel poštenega dela.« Premolknil je in čez nekaj trenutkov nadaljeval: »A za to je še prezgodaj. Enega ali dva naboja še imam. Nisem še mrtev. Le počakajte!«

»Seveda bom počakal,« sem odgovoril. »In ko bom nekega dne stpal po Piccadillyju in me bo krasen avtomobil oškropil z blatom, pa bom zagledal v njem bogatina z dragocenim kožuhom, ki me bo prezirljivo pogledal, se bom zdrznil od nenadnega presenečenja in spoznal v tem plutokratu . . .«

»Na svetu so se dogodile že vse bolj čudne reči. Le brusite si jezik, sinko moj, in norčujte se, dokler se morete. Do zdaj ste zmagovali, toda moja nesreča ne bo večno trajala, ni vrag!«

Odšel je z nekakšnim otožnim dostojanstvom, a že trenutek nato se je spet pokazal.

»Nekaj mi je prišlo na misel,« je rekel. »Kakor vidim, se vam moj predlog, da bi delila naspol, ne zdi zapeljiv. Ali bi našla ponudba mojega sodelovanja proti prepustitvi ene četrtine dobička več milosti v vaših očeh?«

»Škoda vsake besede!«

»Ne prenagliite se, to ni malo!«

»Predlagajte kar hočete, osnove, na kateri bi se mogla pogoditi, ni.«

Znova je odšel in še znova vrnil; ali bolje, glavo je pokazal izza pri'prtih vrat.

»Samo nikar mi potem ne očitajte, da vam nisem dal priložnosti za dober zaslužek, a?« je rekel nekam boječe.

Nato je dokončno izginil. Slišal sem, kako so njegovi koraki zamiral! na stopnicah.

XX

Prišli smo bili v zadnji teden šolskega leta, ali bolje, do zadnjih dni zadnjega tedna. V šoli si kar čutil, da so počitnice blizu; razburjenost, ki se je polaščala dečkov ob njihovem bližanju, je bila podobna neugnano rastočemu neredu. Tisti, ki so dotlej pripravljali Glossopa samo do tega, da je kričal nanje, so zdaj tako nagajali, da je potil mrzel pot in si ruval lase; tisti, ki so prej samo razlivali črnilo, so zdaj pobijali okna; »mala Pepita« pa je celo opustil cigarete in jel kaditi iz stare lončene pipe, ki jo je bil našel nekje za hlevi.

Jaz za svojo osebo sem se počutil kakor upehan plavač, ki vidi, da je breg blizu Audrey se me je ogibala, kar je le mogla, in kadar sva se srečala, je bila proti meni ledeno vljudna. Vendar mi zdaj ni bilo več tako hudo: še nekaj dni, sem si mislil, pa bo to razdobje mojega življenja končano, in Audrey mi bo spet samo spomin.

Zastran vedenja gospoda Fisherja v tistih dneh moram reči, da je bilo v vsakem pogledu obzirno. Poskusa, kakršen je bil zadnji, ni napravil nobenega več, in kava je spet prihajala v pisarno brez vsake uspavalne primesi. Kakor blisk, tako tudi Sam ni udarjal po dvakrat v isti kraj. Imel je umetniško dušo in je preziral izhojene steze. Vedel sem, da bo njegova prihodnja poteza, če sploh pride do nje, povsem drugačna od dosedanjih.

Urejuje Josip Zupančič — Za Narodno tiskarno Fran Jeran — Za inseratni del lista: Ljubomir Volčič — Vsi v Ljubljani